

PENTTI KOSOSEN RAHASTO

Lentäjistä professoriksi

Professori Pentti Kosonen. Kuva Pentti Kososen albumista.

Rahasto perustuu professori Pentti Kososen lahjoitukseen, ja sen tarkoituksena on tukea Turun yliopistoa jakamalla vuosittain kannustusstipendejä korkeatasoisille kemian oppiaineen väitöskirjoille ja pro gradu -töille. Stipendit jaetaan ensisijaisesti epäorgaanisen ja analyttisen kemian alueella tehdyistä tutkimuksista.

Pentti Olavi Kosonen syntyi 3.5.1937 Kurkijoella maanviljelijä Vilho Kososen ja Ida o.s. Hännisen perheeseen. Sota vei perheen ensin Keuruulle ja vuonna 1947 Loimaalle. Siellä Pentti Kosonen kävi koulunsa ja kirjoitti ylioppilaaksi Loimaan yhteiskoulusta 1957. Tämän jälkeen hän kävi ilmavoimien ohjaajakoulutuksen. Hän oli kursinsa priimus ja lensi mm. Vihuri-hävittäjillä sekä ilmavoimien ensimmäisellä suihkukoneella, de Havilland Vampirella. Lentämisestä ei kuitenkaan tullut ammattia, vaikka Kosonen lensi parin vuoden ajan postilenttoja saaristoon; sen sijaan hän lähti Turun yliopistoon opiskelemaan kemiaa. Hän valmistui filosofian kandidaatiksi 1964 ja lisenensiaatiksi 1967. Vuonna 1970 Pentti Kosonen väitteli tohtoriksi.

Kososen työura Turun yliopistossa alkoi jo opiskeluaikoina. Hän toimi assistenttina 1962–1979, epäorgaanisen ja analyttisen kemian dosenttina 1976–1979 ja vs./vt. apu-

laisprofessorina useaan otteeseen. Nimityksen apulaisprofessorin virkaan hän sai 1979 ja professorin virkaan 1998. Näiden lisäksi hän oli kemian ja biokemian laitoksen johtajana kaksi kautta. Pentti Kososen tieteellinen ja kirjallinen tuotanto käsittää noin 30 julkaisua kemian ja tieteen aloilta, ja siihen kuuluu myös useita tiede-, korkeakoulu- ja yhteiskuntapoliittisia artikkeleita. Hän jäi eläkkeelle vuonna 2000 toimittuaan 38 vuotta yliopiston palveluksessa.

Tieteellisen työnsä ohella Pentti Kosonen on toiminut aktiivisesti yliopiston hallinnossa. Hän oli yliopiston toinen vararehtori 1993–1997 ja ensimmäinen vararehtori 1998–1999; yliopiston hallituksen jäsenenä hän oli myös kahteen otteeseen, 1983–1985 ja 1993–1999. Kosonen itse pitää eräinä merkittävimmistä tehtävistään yliopiston valtuuston ja muutoksenhakulautakunnan jäsenyyksiä. Hänen lukuisiin muihin tehtäviinsä kuului mm. BioCityn tieteellisen neuvottelukunnan jäsenyys 1994–1998.

Kiinnostus tiedepolitiikkaan toi Pentti Kososelle myös valtakunnallisia luottamustehtäviä. Hän oli viisi vuotta valtion tiede- ja teknologianeuvoston pääsihteeri ja toimi Edistykseellisen tiedeliiton hallitus- ja puheenjohtajatehtävissä. Siirtyminen kunnallispolitiikkaan oli luonteva askel, kun Kososta pyydettiin Turussa kunnallisvaaliehdokkaaksi. Hän toimi kaupungin luottamustoimissa yhteensä 36 vuotta, joista kymmenen vuotta kaupunginhallituksessa ja neljä vuotta valtuuston varapuheenjohtajana. Näiden ohella hän hoiti maakunnallisia tehtäviä mm. ammattija korkeakoulujen yhteistyökokeilun seurantatyöryhmässä. Hänelle on myönnetty ansioistaan Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ja Suomen Leijonan 1. luokan ritari-merkki, Suomen lentomerkki ohjaajalle h.c., Sininen risti, maanpuolustusmitali hopeisella soljella, Sotaveteraaniliiton ansiomitali, Sotilaspoikaristi, ilmavoimien kiltamitali ja RUL:n kunniaplaketti. Kosonen on sotilasarvoltaan insinöörikapteeni.

Akateemisen uran rinnalla lentäminen on pysynyt Pentti Kososen rakkaana harrastuksena vuosikymmenien ajan. Hän toimi myös 22 vuoden ajan Turun seudun lentäjien sihteerinä ja toimii yhä Turun Ilmasillan puheenjohtajana.

Vuonna 1958 Pentti Kosonen solmi avioliiton OTK, esittelijä Tamara Koverskoin kanssa, ja heille syntyi kolme lasta.

Osuuskunta Sigillum / Markus Kivistö

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on runsaat 40 miljoonaa euroa.